

MIROS DE ROȘCATĂ AMARĂ

Dan Alexe (n. 1961) este scriitor, cineast, jurnalist și traducător. A realizat filme documentare în Cecenia, Afganistan, Pakistan, Kosovo și Asia Centrală. În România, a făcut parte – împreună cu Dan Petrescu, Luca Pițu, Alexandru Călinescu, Sorin Antohi, Liviu Antonesei – din așa-numitul „grup de la Iași“, care în anii '80 a căutat să facă o opoziție culturală structurată regimului comunist. A părăsit România în 1988, în momentul publicării în revista *Agora* de la New York a piesei sale de teatru *Rămăieni*, despre ravagiile protocronismului. A participat la filmul documentar *Dezastrul roșu* (Belgia, 1988), care denunța regimul lui Ceaușescu. Stabilît în Belgia, a colaborat, ca ziarist *freelance*, cu BBC și Europa Liberă, iar ulterior cu publicațiile grupului german WAZ. A trăit lungi perioade în Caucaz, Balcani sau Afganistan, unde a predat jurnalismul; a cunoscut războaiele din Cecenia și Bosnia și a făcut un film despre cântărețul mistic pakistanez Nusrat Fateh Ali Khan. Specializat în islamul mistic contemporan, a participat la volumul colectiv *Géopolitique du Caucase* (Ed. La Découverte, Paris, 1996) cu capitolul despre islamul cecen și cel nord-caucazian. Anterior, activitatea lui publicistică inclusea traduceri din latina renascentistă (în volumul colectiv *Poetica Renașterii*, București, 1986) sau studii despre ȋgani și Joyce („Les Tsiganes et le jazz dans le Finnegans Wake“, în *Etudes Tsiganes*, Paris, 1989). Filmul său *Howling for God / Iubiții Domnului*, despre dervișii urlători din Balcani care practică un foarte violent ritual de yoga islamică, a obținut Premiul Criticii Internaționale la Festivalul din Amsterdam (1998) și Premiul Ministerului Francez al Culturii la Festivalul Musée de l'Homme (Paris, 1998). Cu același film a participat la festivalurile de la Cannes și Hollywood (1999). I s-a decernat Marele Premiu al Musée de l'Homme pentru *Cabal in Kabul* (2007), film despre ultimii evrei din Afganistan, urmat în același an de cele mai mari distincții la festivalurile Flahertiana din Rusia (Moscova și Perm, 2007), Astra (Sibiu, 2007) și de Premiul Publicului la Nyon (Elveția, 2008). A publicat teatru în volumul îngrijit de Luca Pițu *Lumea ca spoială și împovărare* (Editura Opera Magna, Iași, 2012). Blogul său, *Dan Alexe's Flea Market* (<http://cabalinkabul.wordpress.com>), este foarte urmărit în mediile culturale din România.

DAN ALEXE

MIROS DE ROȘCATĂ AMARĂ
ȘI ALTE POVESTIRI SCANDALOASE

Prefață de
RADU PARASCHIVESCU

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Redactor: Oana Bârna
Coperta: Mădălina și Adrian Răileanu
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corectori: Patricia Rădulescu, Cristina Jelescu
DTP: Corina Roncea, Dan Dulgheru

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

© HUMANITAS, 2014

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ALEXE, DAN

Miros de roșcată amară și alte povestiri scandaloase / Dan Alexe;

pref.: Radu Paraschivescu. – București: Humanitas, 2014

ISBN 978-973-50-4343-8

I. Paraschivescu, Radu (pref.)

821.135.1-32

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro

Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro

Comenzi telefonice: 0372 743 382 / 0723 684 194

Leila în Kabul, senină

— Nu mă culc cu tine decât în minaret, mi-a zis. Sau pe o macara, undeva. Găsește. Inventează.

Pufăind pe marginea patului, își balansa piciorul gol, cu unghii nefăcute (căci în Kabul unghiile făcute indică practica prostituției) și, pentru că nefăcute, puțin murdare după o zi întreagă în sandale prin praf exotic.

Venise cu rucsac cu tot în camera mea, o țigară moale în plisc, ochi obraznici, piele transpirată și gura plină de revendicări absurde.

O cunoscusem pe aeroport, la aterizarea în Kabul. Aristotel recomanda ca discursul fiecărui personaj să fie adaptat funcției lui. A mea fiind cea de *dragueur* cvadragenar, iar a ei cea de fotografie juvenilă, al cărei fond de ten abia ascundea craterele lunare din adolescență, avuseserăm următorul dialog în momentul în care, așteptând bagajele lângă mine, telefonul ei a început să sune:

EU: *Enfin*, o sonerie normală.

EA: Am avut și *Oda Bucuriei*, dar am șters-o...

Și s-a pus să răcnească într-o engleză creativă, mulțumind la telefon cuiva care avea s-o ajute să facă fotografii în închisoarea femeilor din Kabul.

Leila o chema, fotografie. După ce ne-am recuperat bagajele și am strecurat bacșiș vameșilor pentru sticlele de alcool și din sacii mei, și dintr-ai ei, i-am oferit – nici măcar viclean – s-o duc cu taxiul la Mustafa Hotel, unde stăteau atunci toți ziariștii străini, un cub de beton împărțit în alveole monahale. Privilegiații puteau închiria camere sus, cu terasă și vedere spre munții leneși ce înconjoară Kabulul, în vreme ce freelancerii și sărăntocii musteau jos, în chilii de 20 de dolari pe zi, fără baie și în bătaia primului aruncător de grenade din stradă.

Pe drum mi-a zis că e cehoaică și că trăiește în Paris, lucrând pentru o agenție de presă, șabada...

— Cehoaică?! Leila e „noaptea“ în arabă. De ce ți-au dat părinții numele ăsta?

— Pentru că m-au produs noaptea, *tiens*.

La hotel, ea s-a dus într-o alveolă, jos, în vreme ce eu mi-am regăsit balconul de deasupra bazarului.

Vizavi e moscheea lui Mollah Internet, care predică despre progres și care în fiecare dimineată, pe la 5.30, face o probă de microfon înainte de prima rugăciune. Mai întâi te smulg din somn niște pârațuri sfâșietoare, ca și cum s-ar deșira catapeteasma cerului, după care se aud bufnituri de cutremur (Mollah Internet izbește de câteva ori microfonul în căușul palmei, să verifice dacă e conectat), ca la urmă să explodeze un urieșesc 1-2-3: *yak-do-se, yak-do-se*, și în sfârșit să înceapă melopeea primei rugăciuni: *Aṣḥadu laaaa illaaahaaa illl'LLaaaah...!*

În prima seară a venit la mine pe balcon și am băut împreună tot ce aveam eu. Mi-a spus:

— La Paris trăiesc mai mult sau mai puțin cu cineva...

Am avut o strângere de inimă, o decepție absurdă, dar mi-am zis rapid că genul ăsta de fete e întotdeauna „mai mult sau mai puțin cu cineva“.

Dar a doua noapte a venit desculță, cu rucsacul, să-și lege piciorul gol pe marginea patului meu, mormăind că jos la ea sunt gândaci și gaze de eșapament din stradă. După care, privind pe deasupra mea, peste balcon, a văzut de partea cealaltă a străzii minaretul.

Tocmai îi povesteam despre kafirii din Nuristan, în nordul Afganistanului, rămași politeiști până mai ieri și care vorbesc un idiom apropiat de sanscrita Vedelor, când mi-a zis:

— Nu mă culc cu tine decât în minaret... Sau pe o macara, undeva. Găsește. Inventează.

Și-a examinat unghiile.

— Patul e doar pentru nani. Iar pătura asta e abjectă.

Am ieșit amândoi tiptil, pe lângă gărziile hotelului care jucau cărți, și sărind gardul moscheii, ajunși la minaret, am epatat-o ridicând cu un gest scurt și sigur piatra sub care-l văzusem de zeci de ori pe Mollah Internet că pitește cheia turnului.

Ușa a scărfâit sinistru, înăuntru duhnea fermentat, iar scara de piatră era abruptă și lunecoasă. Urcam primul, iar ea lumina din spate cu bricheta.

Sus, am ieșit în noapte pe balconul minaretului și mi-am văzut sub el, de partea cealaltă a străzii cu

buticurile ei obscure și nenumărați trecători înturbanați încă folfăind nocturn, fereastra iluminată a camerei, cu sticle goale și patul acoperit cu o pătură într-adevăr abjectă.

S-a așezat pe marginea balustradei de piatră a minaretului, s-a chiorât în gaura de lume din bezna de jos și mi-a zis:

— Ar fi așa simplu să mă las să cad...

Am smuls-o de-acolo cu o iritare violentă pe care nu mi-o bănuiam și am trântit-o în partea opusă a balconului, cu spatele în instalația sonoră. A găfâit, și-a pus mâinile cupă pe sâni și a așteptat, bărbia întinsă înainte.

Am luat-o în picioare, din față, icnind, izbind-o cu capul în zid și instalație, umplându-mi gura cu praf și pânze de păianjen. Horcăia animalic, burta ei — o mlaștină.

După un timp, o durată (există timp și durată, tot insista Bergson), a trebuit să facem o pauză. S-a dus să se așeze iar pe marginea balconului de piatră. Avea doar cămașa pe ea, pantalonul căzuse, și era iluminată din spate de fațada hotelului.

Vedeam că mă fixează, așezată, cu fundul gol atârând în noaptea de deasupra trotuarului de jos. Mi-a zis suav:

— Curge din mine pe trecători.

Asta mi-a biciuit simțurile (cum se spune în literatura de calitate) atât de neașteptat de eficace, încât am smuls-o iar de-acolo, i-am dat o învârteală de tango și

am trimis-o cu un bufnet în zid, împlântându-mă din nou în ea.

Am zbierat amândoi apoplectic în același timp când ne-a venit, și răcnetul a bubuit nocturn deasupra orașului, instalația sonoră declanșându-se iar noi găfăind într-o inarticulată magmă de horcăieli cu bale și sufocări amplificate...

Haaah-hăăă-haaah!... ieșea din difuzorul minaretului, auzindu-se până pe înălțimile din jurul Kabulului, unde se tupilau talibanii.

Am coborât fugind în beznă scările, ea reușind să-și tragă în același timp pantalonii.

Am traversat strada printre oamenii care se adunau strigând în paștună că cineva e înjunghiat acolo sus, în minaret.

Înapoi în cameră, am stins și ne-am uitat, ținându-ne de mână și bând ultima sticlă de vin, la minaretul iluminat pe dinăuntru și cu balconul umplut de lume care căuta să oprească mașinăria ce declanșase acum înregistrări vechi cu Mollah Internet: *Aṣḥadu laaaa illaaahaaa illl'LLaaaah...*!

S-a întors spre mine și mi-a zis, pupându-mi umărul în întuneric:

— Am uitat să-ți spun. Am terminat-o azi cu tipul meu de la Paris.

— A, da? i-am zis, căutând să sun aproape indiferent. Și cum ai făcut?

— I-am dat un SMS, mi-a șoptit și s-a strâns lângă mine.

Cuprins

Foame de scris, sete de citit

de Radu Paraschivescu	5
1. Leila în Kabul, senină	15
2. Lupoica de la Carrefour	20
3. Miroș de roșcată amară	25
4. Saskia și o rățușcă	30
5. Karma de trei parale	35
6. Nimfe de ghips	39
7. Tarot și ciorbă de pui	42
8. Cavalerul Morman Mort	47
9. Cum m-am bătut în Vama Veche	55
10. O împreunare de vis	58
11. Stăpânul inelelor din Daghestan	65
12. „ <i>Oh, mon bébé...</i> “	68
13. Sufism cu bomboane de mentă	73
14. Sibylle la oglindă	77
15. Oi de pripas, încântătoare	84
16. Praline și zei ofiliți	89
17. Andreea și papucii Logosului	93
18. Un alt război al ouălor	96

19. Tina la volan	99
20. Chomsky la sciapozi	103
21. Ordonatorul, sau amorul în trei	112
22. Viciu de procedură	116
23. Anka Butt	119
24. Odette, de ziua clientului	122
25. Poveste de Crăciun	125
26. Extazul mistic la subsol	127
27. Istoria șamanismului românesc	130
28. Ziua în care au venit belgienii	147
29. Moneda Bacteriană	155
30. Sâmbăta morților	170
31. Terorism ospitalier	183
32. Frenetica moarte a lui Martin Heidegger	193
33. Leila cu fluturi în burtă	202